

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

સ્પેશિયલ સિવિલ અપ્લિકેશન નં. ૮૬૭૮/૨૦૧૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી પરેશ ઉપાધ્યાય

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	હા
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	ના

=====

ગાંધીધામ નગરપાલિકાઅરજદાર

વિરુદ્ધ

અખિલ ભારતીય સફાઈ કામદાર કોંગ્રેસ અને અન્યસામાવાળા(ઓ)

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર તરફથી સુશ્રી કે. જે. બ્રહ્મભટ્ટ, એડવોકેટ

સામાવાળા નં. ૧ (યુનિયન) તરફથી સુશ્રી આર. વી. આચાર્ય, એડવોકેટ

સામાવાળા નં. ૩ – ૪ (રાજ્ય સત્તાધિકારીઓ) તરફથી શ્રી પ્રકાશ જાની, અધિક
એડવોકેટ જનરલ વિથ શ્રી રાશેષ રિડાણી, મદદનીશ સરકારી વકીલ

સામાવાળા નં. ૨ (ટ્રિબ્યુનલ) ને બજવણી થયેલ છે

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી પરેશ ઉપાધ્યાય

તારીખ : ૨૩/૦૮/૨૦૧૭

મૌખિક ચુકાદો

૧. આ પિટિશનમાં માલિક નગરપાલિકા દ્વારા ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ, રાજકોટ
દ્વારા રેફરન્સ (આઈટી) નં. ૦૩/૨૦૧૫ (જૂનો રેફરન્સ (આઈટી) નં. ૦૩/૧૯૯૮)

માં પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૨૯.૦૨.૨૦૧૬ ના એવોર્ડને પડકારવામાં આવ્યો છે.

૨. અરજદાર નગરપાલિકા તરફથી વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી કે. જે. બ્રહ્મભટ્ટે રજૂઆત કરી છે કે, વાદગ્રસ્ત એવોર્ડ દ્વારા, ટ્રિબ્યુનલે અરજદાર નગરપાલિકા વિરુદ્ધ જથ્થાબંધ નિર્દેશ આપ્યો છે કે, નગરપાલિકાના તમામ કામદારોને, સંવર્ગને ધ્યાને લીધા વિના અને નિયમિત મંજૂર થયેલી જગ્યાઓની ઉપલબ્ધતાને ધ્યાને લીધા વિના, નોકરીનું એક વર્ષ પૂર્ણ થવા પર ભૂતકાળની અસરથી નિયમિત રોજગારમાં ગણવામાં આવે અને તેઓને પગાર ધોરણ સહિતના તમામ લાભો આપવામાં આવે. આ અદાલતનું ધ્યાન વાદગ્રસ્ત એવોર્ડના મુખ્ય (ઓપરેટિવ) ભાગ તરફ દોરવામાં આવ્યું છે, જેનો સાર એવો થાય છે કે, જે કોઈ પણ યુનિયનના સભ્ય હોય જેણે કેસ હાથ ધર્યો હતો, તેઓને સદર લાભો આપવામાં આવે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાદગ્રસ્ત એવોર્ડ આશરે ૩૬૯ કામદારોને આવરી લે છે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે, ભરતી/નિમણૂકના મામલે રાજ્ય સત્તાધિકારીઓનું કોઈ સીધું નિયંત્રણ નથી તેમ છતાં, નગરપાલિકામાં નિમણૂક કે સેવામાં કાયમીકરણ મંજૂર મહેકમ (સેટ અપ) ની અંદર છે કે નહીં, તે ચોક્કસપણે એક એવું પાસું છે, જે નગરપાલિકાઓના નિયામક દ્વારા નિયંત્રિત અને વિનિયમિત થાય છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે, ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલના નિર્દેશો અરજદાર નગરપાલિકાના મહેકમ સાથે

અસંગત છે અને આવો નિર્દેશ આપવામાં ટ્રિબ્યુનલે ભૂલ કરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાદગ્રસ્ત એવોર્ડ રદબાતલ અને બાજુ પર રાખવામાં આવે.

૩. બીજી બાજુ, સામાવાળા યુનિયન તરફથી વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી આર. વી. આચાર્યએ આ પિટિશનનો વિરોધ કર્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ તેણે આપેલી રાહત આપવા માટે રેકૉર્ડ પર પૂરતી સામગ્રી હતી અને આ અદાલતે કોઈ દખલગીરી કરવી જોઈએ નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે દરેક સંવર્ગના કામદારોની બિનવિવાદિત સિનિયોરિટી યાદી પણ રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી હતી અને તે સાબિત થઈ હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે, જ્યારે યોગ્ય સત્તાધિકારી દ્વારા કરવામાં આવેલા રેફરન્સમાં ટ્રિબ્યુનલે યોગ્ય નિર્દેશ આપ્યો છે, ત્યારે આ અદાલતે દખલગીરી કરવી જોઈએ નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે.

૪. એ નોંધવામાં આવે છે કે વિવાદના સ્વરૂપને ધ્યાને લેતાં, આ અદાલતે (કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જી. આર. ઉધવાણી) તારીખ ૦૬.૧૨.૨૦૧૬ ના હુકમથી, ગુજરાત રાજ્યના નગરપાલિકાઓના નિયામકને પક્ષકાર સામાવાળા તરીકે જોડ્યા હતા. શ્રી પ્રકાશ જાની, વિદ્વાન અધિક એડવોકેટ જનરલ વિથ શ્રી રાશેષ રિડાણી, વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલે અદાલતને સહાય કરી છે. આ પાસાની આ ચુકાદાના પછીના ભાગમાં પ્રસ્તુતતા છે.

૫. સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીને ધ્યાને લીધા પછી, આ અદાલત નીચે મુજબ તારણ પર આવે છે.

૫.૧ ટ્રિબ્યુનલે ઠરાવ્યું છે કે, જે કોઈએ અરજદાર નગરપાલિકા સાથે એક વર્ષની નોકરી પૂર્ણ કરી હોય, તેના સંવર્ગને ધ્યાને લીધા વિના, તેના કામના સ્વરૂપને ધ્યાને લીધા વિના, તેઓની સંખ્યાને ધ્યાને લીધા વિના અને નિયમિત મંજૂર થયેલી જગ્યાઓની ઉપલબ્ધતાને ધ્યાને લીધા વિના, તેઓને ભૂતકાળની અસરથી નગરપાલિકાના નિયમિત રોજગારમાં ગણવામાં આવે. આવો નિર્દેશ આપતી વખતે ટ્રિબ્યુનલથી ભૂલ થઈ છે.

૫.૨ વધુમાં, વાદગ્રસ્ત એવોર્ડ એવું પણ દર્શાવે છે કે, જેઓ યુનિયનના સભ્યો હતા - જેણે સદર કેસ હાથ ધર્યો હતો, તેઓને સદર લાભો આપવામાં આવશે. આનાથી સમાન પરિસ્થિતિ ધરાવતી વ્યક્તિઓમાં વિસંગત પરિસ્થિતિ સર્જશે, જેઓ તે યુનિયનના સભ્ય ન પણ હોય.

૫.૩ તમામ કામદારો સમાન કામ કરી રહ્યા હતા, જે તેઓને સમાન ગણવા માટે વાજબી ઠેરવે, તેવો દાવો એક વ્યક્તિની જુબાનીના આધારે હતો. તેઓ જે સંવર્ગમાં કામ કરી રહ્યા છે તેને ધ્યાને લીધા વિના, તમામ કામદારોના સંદર્ભમાં તે જ લાગુ કરવામાં આવ્યું છે. આ મુદ્દે પણ ટ્રિબ્યુનલથી ભૂલ થઈ છે. એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે આ એવોર્ડ આશરે ૩૬૯ કામદારોને આવરી લે છે.

૫.૪ ઉપરોક્ત બાબતોની સંયુક્ત વિચારણા પરથી, આ અદાલતને જણાય છે કે વાદગ્રસ્ત એવોર્ડ એક કરતાં વધુ ગ્રાઉન્ડ્સ પર ટકી શકે તેમ નથી. રાજ્ય દ્વારા મંજૂર કરાયેલા મહેકમ (સેટ અપ) ના સંદર્ભમાં પણ તે અમલ ન થઈ શકે તેવું

હશે. વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ શ્રી રિડાણીએ સૂચનાઓના આધારે જણાવ્યું છે કે, પ્રશ્ન હેઠળના રેફરન્સ સાથે સંબંધિત કામદારોને સમાવવા માટે, હાલની નગરપાલિકા સંદર્ભે મંજૂર થયેલું મહેકમ ઘણું ઓછું હશે. સમગ્ર વિચારણા પરથી, આ અદાલતને જણાય છે કે વાદગ્રસ્ત એવોર્ડ ટકી શકે તેમ નથી અને તેને રદબાતલ અને બાજુ પર રાખવાની જરૂર છે.

૬. આ મામલો ઉપરોક્ત તારણ સાથે સમાપ્ત થવો જોઈએ, તેમ છતાં આ બાબતના અન્ય પરિમાણો પણ છે. આ પિટિશનની સાથે આજે આ અદાલત સમક્ષ સુનાવણી માટે ઘણી બાબતો સૂચિબદ્ધ છે, જેમાં નીચેના પાસાઓ - પદ્ધતિઓ / મોડસ / બદમાશીઓ આ અદાલતના ધ્યાને આવ્યા છે.

૬.૧ નગરપાલિકાઓ દ્વારા નિમણૂકના મામલે, કોઈ પણ રાજ્ય સત્તાધિકારીનું કોઈ સીધું નિયંત્રણ નથી. તે ખૂબ જ સામાન્ય બાબત છે કે, સત્તામાં રહેલી વ્યક્તિઓના સગા-સંબંધીઓને પ્રારંભિક નિમણૂકના સમયે પ્રાથમિકતા મળે છે. સત્તામાં રહેલી વ્યક્તિઓ/જૂથ સમયાંતરે બદલાતા રહે છે. અંતે, નગરપાલિકાનું કાર્યબળ (વર્ક ફોર્સ) એ જુદા જુદા જૂથો દ્વારા વિવિધ તબક્કે નિમણૂક કરાયેલી વ્યક્તિઓનું જૂથ બની જાય છે. ચોક્કસ સમયે સત્તામાં રહેલી વ્યક્તિઓની ઈચ્છા/જરૂરિયાત મુજબ, તેમાંથી કેટલાકને ભોગ બનાવવા અથવા કેટલાકની તરફેણ કરવા માટે વિવિધ પદ્ધતિઓનો આશરો લેવામાં આવે છે. આવી કેટલીક કાર્યપદ્ધતિઓ, જે આ અદાલતના ધ્યાને આવી છે, તે નીચે મુજબ નોંધવામાં આવી છે.

૬.૨.૧ કોઈ વ્યક્તિ જે સિનિયોરિટી ચાટીમાં ઘણી જૂનિયર હોય અને જેની તરફેણ કરવાની હોય, તેને માત્ર દેખાવ ખાતર ટર્મિનેશન (સેવા સમાપ્તિ) નો હુકમ આપવામાં આવશે. તે મૌખિક પણ હોઈ શકે છે. તે શ્રમ તંત્ર સમક્ષ જશે. લેબર કોર્ટ સમક્ષ, નગરપાલિકાના હોદ્દેદારો, કેટલીકવાર નગરપાલિકાના પ્રમુખ પોતે પણ લેખિત પુરસિસ આપશે કે પક્ષકારોએ અદાલતની બહાર વિવાદનું સમાધાન કરી લીધું છે અને તેને પુનઃસ્થાપિત કરી શકાય છે. તે લીટી પર લેબર કોર્ટ પાસેથી એવોર્ડ મંગાવવામાં આવશે અને આમ, તે વ્યક્તિને અદાલતના હુકમો હેઠળ, નગરપાલિકાના નિયમિત રોજગારમાં ગણવામાં આવશે.

૬.૨.૨ જો ઉપરોક્ત બદલિયાને વધુ મજબૂત બનાવવો હોય, તો નગરપાલિકા આ અદાલત સમક્ષ પિટિશન દાખલ કરીને લેબર કોર્ટના સદર એવોર્ડને પડકારશે, એ બાબતે સંપૂર્ણ ખાતરી હોવા છતાં કે તે ફગાવી દેવામાં આવશે, કારણ કે લેબર કોર્ટનો એવોર્ડ પક્ષકારોની સંમતિથી હતો. તેની અસર એ થશે કે, ઉપર નોંધાયેલ બદલિયા હાઈકોર્ટના નિર્દેશ તરીકે પ્રસ્તુત કરવામાં આવશે.

૬.૩ જો એક કરતાં વધુ વ્યક્તિઓ લેબર કોર્ટ સમક્ષ પોતાના દાવા રજૂ કરી રહી હોય, તો એવા કિસ્સાઓ પણ ધ્યાને આવ્યા છે કે નગરપાલિકા એવી વ્યક્તિ સાથે વિવાદનું સમાધાન કરી લેશે, જે પ્રમાણમાં જૂનિયર / સૌથી વધુ જૂનિયર હોય. આવું સમાધાન કાયદામાં ભાગ્યે જ જણાતા અવેજ માટે હોઈ શકે છે. સમાન પરિસ્થિતિ ધરાવતી વ્યક્તિઓ, વધુ સારી પરિસ્થિતિ ધરાવતી સિનિયર વ્યક્તિઓના કેસનો પણ નગરપાલિકા દ્વારા વિરોધ કરવામાં આવશે. જો લેબર

કોર્ટનો આખરી એવોર્ડ તે કામદારોની તરફેણમાં આવે, તો નગરપાલિકા દ્વારા તેને માત્ર હાઈકોર્ટ સમક્ષ પડકારવામાં જ નહીં આવે, પરંતુ પગાર ધોરણ મંજૂર કરવા વગેરેના મામલે તે કામદાર સામે તમામ પ્રકારના વાંધાઓ પણ લેવામાં આવશે. પગાર ધોરણ મંજૂર કરવા માટે નગરપાલિકાઓના નિયામકને દરખાસ્ત કરતી વખતે, આવી વ્યક્તિના કેસને વિવાદિત કેસ તરીકે દર્શાવવામાં આવશે, અને તેની સામે, જે વ્યક્તિ સાથે સંચાલકોએ સમાધાન કર્યું છે તેનું નામ નિયમિત કર્મચારીઓની યાદીમાં સામેલ કરવામાં આવશે, જેઓને નિયમિત પગાર ધોરણ મંજૂર કરવાનું હોય છે (જુઓ સ્પેશિયલ સિવિલ અપિલિકેશન નં. ૩૯૪/૨૦૧૬).

૬.૪ ઉપર નોંધ્યા મુજબ, સત્તામાં રહેલા લોકોના સગા-સંબંધીઓની નિમણૂક કરવી એ દુર્લભ નથી અને આવી નિમણૂકોને પાછળથી નિયમિત કરવામાં આવે છે (જુઓ સ્પેશિયલ સિવિલ અપિલિકેશન નં. ૯૯૬૦/૨૦૧૬). જ્યારે અદાલત સમક્ષ આવી ફરિયાદો કરવામાં આવે છે અને બદલામાં, જ્યારે રાજ્યના સત્તાધિકારીઓને આ અદાલત દ્વારા તે પાસાની તપાસ કરવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવે છે, ત્યારે તે સમયે જે વ્યક્તિઓ સામે આવી તપાસ કરવાની હોય તેમના રાજકીય આશ્રયના આધારે રાજ્યના સંબંધિત સત્તાધિકારી તરફથી પ્રેરણા બદલાતી રહે છે (જુઓ સ્પેશિયલ સિવિલ અપિલિકેશન નં. ૧૮૪૫૧/૨૦૧૬ અને ૯૯૬૦/૨૦૧૬).

૬.૫ આ અદાલતના ધ્યાને એવા કિસ્સાઓ પણ આવ્યા છે જ્યાં, જ્યારે નગરપાલિકા માટે મહેકમ મંજૂર કરવાની દરખાસ્ત રાજ્ય સત્તાધિકારીઓ સમક્ષ

વિચારણા હેઠળ હોય અથવા પાઈપ-લાઈનમાં હોય, ત્યારે સંબંધિત કામદારોની સેવાનું સાતત્ય / સેવા સમાપ્તિ નગરપાલિકા દ્વારા પોતાની જરૂરિયાતને અનુરૂપ પિક એન્ડ ચૂઝ (પસંદગી આધારિત) ના ધોરણે નક્કી કરવામાં આવે છે. આ અદાલતના ધ્યાને એવા કિસ્સાઓ પણ આવ્યા છે, જ્યાં કેટલીક વ્યક્તિઓની શરૂઆતમાં પાર્ટ ટાઈમર તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવે છે અને જ્યારે નિયમિત મહેકમમાં તેમના નામોનો સમાવેશ કરવાનો તબક્કો આવે છે, ત્યારે સંચાલકોની ઈચ્છા મુજબ તે વ્યક્તિની સેવા સમાપ્ત કરવામાં આવે છે અને તે પોતાને પુનઃસ્થાપિત કરાવવા માટે એક દાયકા સુધી લડે છે. તેની સેવાની સમાપ્તિ નિયમિત મહેકમ પર અન્ય કોઈ વ્યક્તિનો સમાવેશ કરવા માટે વધુ હોઈ શકે છે (જુઓ સ્પેશિયલ સિવિલ અપિલિકેશન નં. ૮૨૫૨/૨૦૧૬ વિથ ૮૨૫૩/૨૦૧૬). એવા કિસ્સાઓ પણ ધ્યાને આવ્યા છે જ્યાં, સ્થાનિક સંસ્થાના ચોક્કસ વિભાગ/ખાતાને બંધ કરતી વખતે, અથવા કોઈ ચોક્કસ વિભાગ/ખાતામાંથી સંખ્યા ઘટાડતી વખતે, થોડી આંતરિક બદલીઓ એવી રીતે કરવામાં આવશે કે સિનિયર વ્યક્તિના ભોગે જૂનિયર માનીતા કામદારની સેવા ચાલુ રાખવામાં આવે (જુઓ સ્પેશિયલ સિવિલ અપિલિકેશન નં. ૫૨૪૫/૨૦૧૭ થી ૫૨૫૨/૨૦૧૭). આ અદાલતના ધ્યાને એવા કિસ્સાઓ પણ આવ્યા છે જ્યાં, સ્થાનિક સંસ્થાના વિભાજન સમયે, જ્યારે કામદારોને બંનેમાંથી કોઈ પણ નગરપાલિકા / પંચાયતમાં મોકલવામાં આવે છે, ત્યારે બંને તેઓને મહેકમ પર લેવાનો ઈનકાર કરે છે, અથવા આખરે આવા કર્મચારીઓને બહારના ગણવામાં આવે છે અને

બિનટકાઉ ગ્રાઉન્ડ્સ પર તેઓની સેવા સમાપ્ત કરવામાં આવે છે (જુઓ સ્પેશિયલ સિવિલ અપ્લિકેશન નં. ૯૫૭૮/૨૦૧૭).

૬.૬ આ અદાલત સમક્ષ સમાન નગરપાલિકા દ્વારા અથવા તેની વિરુદ્ધ સંખ્યાબંધ કેસો હોય છે. સમાન નગરપાલિકા દ્વારા જુદા જુદા વિદ્વાન વકીલો રોકવામાં આવી શકે છે, કેટલીકવાર સમાન પ્રકારની બાબતોમાં પણ. તે કોઈપણ આક્ષેપ ટાળવા માટે, અથવા સુવિધા માટે, પેનલ પરના તમામ વકીલો વચ્ચે કામની સમાન વહેંચણી માટે હોઈ શકે છે, કેટલીકવાર તે વ્યૂહરચના અને/અથવા મેળાપીપણાના ભાગરૂપે હોઈ શકે છે. પરિણામે, તે પ્રતિનિધિઓ સમાન બાબતોથી અજાણ હશે, અથવા ઓછામાં ઓછો એવો દાવો કરી શકે છે કે તેઓ અન્ય બાબતોથી વાકેફ નથી, જોકે આખરે લિટીગન્ટ (અસીલ) તો એક જ હોય છે. તે બાબતોના જૂથમાંથી, કેટલાકનો વિરોધ કરવામાં આવશે, કેટલાક કેસોમાં - છૂટછાટ આપવામાં આવશે. જમણા હાથને ખબર નહીં હોય કે ડાબા હાથે શું કર્યું છે. આનાથી એવી પરિસ્થિતિ સર્જાય છે જ્યાં વધુ સારી સ્થિતિ ધરાવતી વ્યક્તિને ઓછી રાહત મળી શકે છે. જો આ તમામ બાબતોને અલગ કરીને જોવામાં આવે, તો કશું અસામાન્ય ન જણાય, પરંતુ જ્યારે તેને સમગ્રતામાં જોવામાં આવે, ત્યારે અલગ જ ચિત્ર ઉપસી આવે છે. જે બાબત આ અદાલતના સંદર્ભમાં સાચી છે, તે જ બાબત લેબર કોર્ટોના સંદર્ભમાં પણ સાચી છે.

૬.૭ આ અદાલતના ધ્યાને એવા કિસ્સાઓ પણ આવ્યા છે જ્યાં લેબર કોર્ટનો એવોર્ડ કોઈ પાછલા વેતન વિના અથવા પૂરા પાછલા વેતન કરતાં ઓછા વેતન

સાથે કામદારને પુનઃસ્થાપિત કરવા માટેનો હોઈ શકે છે. નગરપાલિકા પાસે નારાજ થવાનું કારણ હોઈ શકે છે અથવા તે નારાજ છે તેવું દર્શાવવું જરૂરી હોઈ શકે છે. કામદાર માટે ખાસ કોઈ ફરિયાદ અથવા દાવો કરવાનું કારણ ન હોઈ શકે, તેમ છતાં બંને - માલિક નગરપાલિકા અને કામદાર સદર એવોર્ડને પડકારશે. નગરપાલિકા તરફથી વિદ્વાન વકીલ અદાલત સમક્ષ હાજર ન રહેવાના કારણસર વગેરે (નગરપાલિકા દ્વારા દાખલ કરાયેલ પિટિશનમાં), નગરપાલિકા દ્વારા દાખલ કરાયેલ પિટિશનને ન્યાયિક નિર્ણય વિના પણ - ડિફોલ્ટમાં રદ કરવા જેવી રીતે - રદ થવા દેવામાં આવશે. જોકે, તે જ સમયે, કામદાર દ્વારા દાખલ કરાયેલી કોસ પિટિશનમાં, નગરપાલિકા (તે જ વિદ્વાન વકીલ મારફતે) હાજર થશે અને તે તબક્કે પણ, નગરપાલિકાને ખબર નહીં હોય, અથવા જાણ કરવામાં આવશે નહીં કે સદર કામદારની પુનઃસ્થાપનાને પડકારતી પિટિશન, જેમાં નગરપાલિકાના હિતો વધુ સંકળાયેલા હતા, તે કાં તો વકીલની બેદરકારીથી અથવા સામા પક્ષને તેની છૂપી મદદથી રદ થઈ ગઈ છે. સદર બદલિયાદો ક્યાં તો તેનો પોતાનો હોઈ શકે છે અથવા નગરપાલિકાના સત્તાધિકારીઓની સૂચના હેઠળ હોઈ શકે છે (જુઓ સ્પેશિયલ સિવિલ અપ્લિકેશન નં. ૧૦૧૪૪/૨૦૧૬ અને ૭૧૨૨/૨૦૧૬).

૬.૮ જે આ અદાલત માટે સાચું છે, તે લેબર કોર્ટો માટે પણ એટલું જ સાચું છે. એવા કિસ્સાઓ પણ ધ્યાને આવ્યા છે જ્યાં, નગરપાલિકા વતી કોઈ પ્રતિનિધિની નિમણૂક કરવામાં આવી હોવા છતાં, તે લેબર કોર્ટ સમક્ષ હાજર રહેશે નહીં, જેના

પરિણામે એકપક્ષીય એવોર્ડ પસાર થાય છે. ત્યારબાદ, તે જ લેબર કોર્ટ સમક્ષ આવા એકપક્ષીય એવોર્ડને બાજુ પર રાખવા માટે (ઔદ્યોગિક વિવાદ (ગુજરાત) નિયમોના નિયમ ૨૬એ હેઠળ) અરજી દાખલ કરવાના તબક્કે, નગરપાલિકા દ્વારા તે જ વિદ્વાન વકીલ મારફતે એવું વલણ લેવામાં આવશે કે અરજદાર (નગરપાલિકા) ને તેના વકીલ દ્વારા જાણ કરવામાં આવી ન હતી, અથવા તેના વકીલ (તે જ વકીલ) લેબર કોર્ટ સમક્ષ હાજર રહ્યા ન હતા.

૬.૯ જ્યારે લેબર કોર્ટમાં રેફરન્સ કરવામાં આવે છે, ત્યારે એવું નથી કે નગરપાલિકાના સત્તાધિકારીઓ હંમેશા સામા પક્ષની સફળતામાં મદદરૂપ થાય છે. ઘણા કિસ્સાઓમાં, બેદરકારીના કારણે પણ, નગરપાલિકા વતી કોઈ વિરોધ કરવામાં આવતો નથી, જેના પરિણામે માત્ર કામદાર / યુનિયનના કહેવાને ધ્યાને રાખીને લેબર કોર્ટ દ્વારા પ્રતિકૂળ આખરી એવોર્ડ આપવામાં આવે છે. તેવા એવોર્ડને કાં તો બિલકુલ પડકારવામાં આવતા નથી, અથવા તો રિકવરી સર્ટિફિકેટ જારી કર્યા પછી રાજ્ય સત્તાધિકારીઓ દ્વારા જ્યારે દબાણપૂર્વકની કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવે છે તે સમયે પડકારવામાં આવે છે. તે કાર્યવાહી પણ બેદરકારીપૂર્વક ચલાવવામાં આવે છે અને આખરે, કોઈપણ સહાય વિના નગરપાલિકા વિરુદ્ધ મામલો નક્કી થવા દેવામાં આવે છે.

૭.૧ ઉપર નોંધાયેલા કિસ્સાઓ માત્ર દૃષ્ટાંતરૂપ છે અને સંપૂર્ણ નથી. ઉપર જે નોંધવામાં આવ્યું છે તે તમામ નગરપાલિકાઓ સંદર્ભે સાચું ન પણ હોય. તમામ કેસોને નગરપાલિકાના સત્તાધિકારીઓ તરફથી શુદ્ધબુદ્ધિનો અભાવ તરીકે

જોવાની જરૂર નથી. કેટલાક કેસોમાં, તે કોઈ બેદરકારીના કારણે પણ હોઈ શકે છે. તેમ છતાં, અંતિમ પરિણામ તો સમાન જ રહેશે. આવા પ્રકારની કાર્યપદ્ધતિ / બદમાશીઓ / ક્ષતિઓ છે, જેને સરકારના યોગ્ય સત્તાધિકારી દ્વારા વિનિયમિત કરવાની જરૂર છે.

૭.૨ રાજ્ય સત્તાધિકારીઓ વતી શ્રી પ્રકાશ જાની, વિદ્વાન અધિક એડવોકેટ જનરલ ઉપસ્થિત રહ્યા છે અને તેઓએ રજૂઆત કરી છે કે, રાજ્યએ યોગ્ય ગંભીરતા સાથે આ મુદ્દા પર વિચારણા કરી છે અને ઉપર જે નોંધવામાં આવ્યું છે તેને વિનિયમિત કરવાની જરૂર છે અને રાજ્ય સત્તાધિકારીઓ દ્વારા યોગ્ય સુધારાત્મક પગલાં લેવામાં આવી રહ્યા છે / લેવામાં આવશે.

૭.૩ આ અદાલતના મતે, એવોર્ડ પસાર થયા પછી લેબર કોર્ટો સમક્ષ અને આ અદાલત સમક્ષ જે બાબતો પેન્ડિંગ છે, તેમાં ઉપર નોંધાયેલા પાસાઓની તપાસ કરવા માટે રાજ્યના કોઈ સત્તાધિકારીને સોંપણી કરવી જોઈએ. જો નગરપાલિકાઓના નિયામક, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગરને આ કામ સોંપવામાં આવે તો તે યોગ્ય રહેશે. સદર સત્તાધિકારી યોગ્ય મિકેનિઝમ તૈયાર કરી શકે છે, જ્યાં કોઈપણ પક્ષકાર દ્વારા કાનૂની પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ ન થાય.

૮. ઉપરોક્ત પ્રક્રિયામાં, ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની જોગવાઈઓ હેઠળ સમાધાન અધિકારીઓ એવા મદદનીશ શ્રમ આયુક્તની સહાય પણ લઈ શકાશે. તે હેતુ માટે, શ્રમ આયુક્ત, ગુજરાત રાજ્ય યોગ્ય કાર્યવાહી કરી શકે છે.

૯. જ્યાં સુધી તારીખ ૨૯.૦૨.૨૦૧૬ ના વાદગ્રસ્ત એવોર્ડનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે, ઉપર ફક્ત ૫ માં નોંધાયેલા કારણોસર વાદગ્રસ્ત એવોર્ડમાં આ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલી દખલગીરીનો અર્થ એ નથી કે નગરપાલિકાઓના નિયામક સમક્ષ આ મુદ્દો પેઝિંગ હોય તે દરમિયાન કામદારોની સેવાની શરતોમાં તેમના માટે નુકસાનકારક થાય તેવો કોઈ ફેરફાર કરવામાં આવશે.

૧૦. ઉપર નોંધાયેલા કારણોસર, નીચે મુજબનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

૧૦.૧ ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ, રાજકોટ દ્વારા રેફરન્સ (આઈટી) નં. ૦૩/૨૦૧૫ (જૂનો રેફરન્સ (આઈટી) નં. ૦૩/૧૯૯૮) માં પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૯.૦૨.૨૦૧૬ નો વાદગ્રસ્ત એવોર્ડ રદબાતલ અને બાજુ પર રાખવામાં આવે છે.

૧૦.૨ નગરપાલિકાઓના નિયામક, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગરને ઉપર નોંધાયેલા કિસ્સાઓને ધ્યાને રાખીને યોગ્ય પ્રક્રિયા / મિકેનિઝમ તૈયાર કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે, જેથી ગુજરાત રાજ્યની નગરપાલિકાઓ દ્વારા અથવા તેની વિરુદ્ધ કાયદાની પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ ન થાય.

૧૦.૩ ઉપરોક્ત પ્રક્રિયામાં, જો શ્રમ કમિશનરેટ, ગુજરાત રાજ્ય પાસેથી કોઈ સહાયની જરૂર હોય, તો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે, શ્રમ આયુક્ત, ગુજરાત રાજ્ય યોગ્ય કાર્યવાહી કરશે. મદદનીશ શ્રમ આયુક્ત એ ઔદ્યોગિક વિવાદ

અધિનિયમ, ૧૯૪૭ ની જોગવાઈઓ હેઠળ વૈધાનિક સત્તાધિકારીઓ હોવાથી, એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે શ્રમ આયુક્તને આ અદાલતનો નિર્દેશ, અથવા બદલામાં શ્રમ આયુક્ત દ્વારા મદદનીશ શ્રમ આયુક્તને જારી કરવામાં આવનાર પરિપત્ર, કોઈ પણ રીતે કાયદા દ્વારા સદર સત્તાધિકારીને સોંપવામાં આવેલી સત્તામાં કાપ મૂકવા અને/અથવા ફરજમાં દખલ કરવાનો કોઈ ઈશદો ધરાવતો નથી, અને સદર સત્તાધિકારી પોતાની સમક્ષના મુદ્દાનો કાયદા અનુસાર નિર્ણય કરશે.

૧૦.૪ વધુમાં એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે, વાદગ્રસ્ત એવોર્ડમાં આ અદાલત દ્વારા કરવામાં આવેલી દખલગીરીનો અર્થ એ નથી કે નગરપાલિકાઓના નિયામક સમક્ષ આ મુદ્દો પેન્ડિંગ હોય તે દરમિયાન કામદારોની સેવાની શરતોમાં તેમના માટે નુકસાનકારક થાય તેવો કોઈ ફેરફાર કરવામાં આવશે. કોઈ મુશ્કેલીના સંજોગોમાં આ અદાલતમાં અરજી કરવા માટે પક્ષકારોને મુક્તિ અનામત રાખવામાં આવે છે.

(પરેશ ઉપાધ્યાય, ન્યાયમૂર્તિ)

સહી/-

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.